

AVROTROS en Het Concertgebouw presenteren

Het Zondagochtend Concert

24 november 2024 - Grote Zaal - 11.00 uur

Bochumer Symphoniker
Raphael Christ, viool/leiding
Angela Hewitt, piano

Wolfgang Amadeus Mozart
1756-1791

Pianoconcert nr. 19 in F, KV 459 (1784)
Allegro
Allegretto
Allegro assai

Joseph Haydn
1732-1809

Symfonie nr. 100 in G 'Militaire' (1794)
Adagio - Allegro
Allegretto
Menuet: Moderato - Trio
Finale: Presto

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer. **Lees bijvoorbeeld het interview met Saskia Voorbach, AVROTROS-presentator van Het Zondagochtend Concert op concertgebouw.nl/voorbach.**

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

8 dec - Grote Zaal

Simone Lamsma in Korngolds *Vioolconcert* &
Strauss' *Rosenkavalier-suite*

22 dec - Grote Zaal

Kerstconcert: klassiekers uit de barok

5 jan - Grote Zaal

Nieuwjaarsconcert met walsen, polonaises en Ravels *Bolero*

26 jan - Grote Zaal

Mendelssohns *Vioolconcert* door Noa Wildschut

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! [#concertgebouw](https://twitter.com/concertgebouw)

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

HET
CONCERT
GEBOUW

Als een van de grotere steden in het Ruhrgebied heeft Bochum zijn eigen symfonieorkest, dat al in 1919 zijn eerste concert gaf. Sindsdien is het een van de centrale pijlers van het culturele leven in de stad, zeker met de in 2016 geopende nieuwe concertzaal. Vanochtend staat de Bochumer Symphoniker onder leiding van concertmeester Raphael Christ, die het orkest vanaf de eerste stoel leidt. Solist in dit concert is de Canadese pianist Angela Hewitt. Ze heeft een breed repertoire dat reikt van Bach tot Messiaen en geldt als een uitzonderlijk vertolker van Mozarts pianomuziek. Zo maakte ze enkele succesvolle cd's met daarop een keuze uit de pianosonates en pianoconcerten.

Een lievelingsconcert van Mozart

Hewitt opent dit concert met het *Negentiende pianoconcert in F, KV 459* uit 1784, Mozarts vruchtbaarste jaar als het gaat om pianoconcerten. In dat jaar componeerde hij er maar liefst zes. Hij voerde ze kort na elkaar uit in meer dan twintig concerten die hij helemaal zelf organiseerde. Het *Negentiende* was het laatste van deze serie en waarschijnlijk een van de lievelingsconcerten van Mozart. Hij droeg het aan niemand op en behield het gedurende zijn leven exclusief voor zichzelf. Nu had hij er ook

veel aandacht aan besteed, vooral wat betreft het orkest. Regelmatig heeft niet de solist de hoofdrol, maar neemt juist het orkest het voortouw terwijl de piano zich beperkt tot een begeleidende taak. Het mooiste voorbeeld daarvan is het vrolijke slotrondo. Als basis heeft dit een vrolijk gavotte-achtig thema. Maar halverwege wordt het gecombineerd met een neventhema dat in het orkest tot een ingenieuze meerstemmigheid wordt uitgewerkt terwijl de piano er maar met enkele loopjes aan te pas komt. De laatste keer dat Mozart zijn *Negentiende pianoconcert* uitvoerde was een jaar voor zijn dood. De componist had toen grote financiële zorgen en ging regelmatig op concertreis om zijn inkomsten aan te vullen. In september 1790 was hij in Frankfurt waar de kroning van de nieuwe keizer van het Duitse Rijk op stapel stond. Het liep uit op een teleurstelling. Rondom de festiviteiten waren er zoveel muzikale evenementen dat het concert van Mozart volledig in het niet viel en vrijwel geen bezoekers trok. Zonder verdienste moest hij de stad weer verlaten.

Haydns 'Militaire' symfonie

Waar de carrière van Mozart uiteindelijk in armoede eindigde, was bij zijn tijdgenoot Joseph Haydn het tegendeel

het geval. Dertig jaar was Haydn in trouwe dienst geweest bij de vorsten van Esterházy voor een modaal inkomen, tot in 1790 de hofkapel grotendeels werd ontbonden en Haydn zijn ontslag kreeg. Inmiddels was hij buiten de paleismuren uitgegroeid tot een bekend componist. Toen impresario Solomon hem een jaar later meenam op tournee naar Londen, werd hij er groots onthaald. Een tweede reis in 1794 was nog succesvoller. Voor beide reizen schreef Haydn zijn twaalf 'Londense' symfonieën die nog steeds tot zijn meest gespeelde behoren. De symfonie die de geschiedenis is ingegaan als de *Honderdste*, beleefde haar première op 31 maart 1794 in de Hanover Square Rooms in de Britse hoofdstad.

Muzikale grapjes

Haydn stond bekend om zijn vaak geestige muziek vol humoristische invallen en kwinkslagen en ook nu stelde hij zijn publiek niet teleur. De hele symfonie is gevuld met kleine muzikale grapjes: verrassende harmonische wendingen, thema's die op de meest onverwachte momenten opduiken en fluiten die in de allerhoogste regionen een jolig melodietje inzetten. Maar het meest opzienbarend is wel de inzet in het tweede deel van een complete batterij aan militair slagwerk, bestaande uit

grote trom, bekken en triangel. Het waren van oorsprong instrumenten die behoorden tot de Turkse militaire Janitsarenorkesten en halverwege de achttiende eeuw in de Europese muziek populair waren geworden. Het verklaart de bijnaam 'Militaire' die deze symfonie naderhand kreeg. En ook nu is de humor niet van de lucht. De basis van het deel bestaat uit een bijna lieflijk deuntje dat onschuldig uit het orkest opstijgt. Juist op het moment dat de melodie in stemmig mineur klinkt dendert het slagwerk er in volle omvang overheen. En ook in de finale komen ze aan het eind voorbij om de symfonie met een paar flinke knallen te besluiten. Het publiek was uitzinnig. 'Bis, bis, klonk het van alle kanten', schreef een recensent. 'Zelfs de dames werden onrustig', voegde hij er fijntjes aan toe.

Kees Wisse